

2971

SPRAWOZDANIE „ZJEDNOCZENIA“

TOWARZYSTWA MŁODZIEŻY POLSKIEJ
KSZTAŁCĄCEJ SIĘ W WYŻSZYCH ZA-
KŁADACH NAUKOWYCH W KRAKOWIE

ZA ROK 1911/12

ROK ISTNIENIA TOW. SZÓSTY.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA „ZJEDNOCZENIE”.
Czcionkami Krakowskiej Drukarni Nakładowej, Kraków, Kopernika 8
pod zarządem A. Nowaka.
1912.

9571

SPRAWOZDANIE „ZJEDNOCZENIA“

TOWARZYSTWA MŁODZIEŻY POLSKIEJ
KSZTAŁCĄCEJ SIĘ W WYŻSZYCH ZA-
KŁADACH NAUKOWYCH W KRAKOWIE

ZA ROK 1911/12

ROK ISTNIENIA TOW. SZÓSTY.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA „ZJEDNOCZENIE“.
Czcionkami Krakowskiej Drukarni Nakładowej, Kraków, Kopernika 8
pod zarządem A. Nowaka.
1912.

Wyciąg ze statutu Towarzystwa.

§ 5. Towarzystwo składa się z członków :

- a) zwyczajnych ;
- b) honorowych ;
- c) założycieli i wspierających.

§ 6. Członkiem zwyczajnym może być a) Profesor lub Docent Wszechnicy Jagiellońskiej lub Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie ; b) młodzież polska płci obojga, kształcąca się w wyższych zakładach naukowych, po uiszczeniu obowiązującego wpisowego i jednomiesięcznej wkładki oraz otrzymaniu legitymacyi członka. Zarządowi przysługuje prawo odmówić przyjęcia bez podania powodu.

§ 7. Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu z grona Profesorów lub Docentów Wszechnicy Jagiellońskiej i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz z pośród wybitnych przedstawicieli społeczeństwa polskiego.

§ 8. Członkiem założycielem zostaje ten, kto złoży jednorazowy datek w kwocie 200 K. lub dar odpowiedniej wartości ; wspierającym zaś, kto rocznie najmniej 20 K. składa lub w inny równoznaczny sposób cele Towarzystwa popiera, o ile Zarząd ich jako takich przyjmie.

SKŁAD WYDZIAŁU
z początkiem roku administracyjnego:

Przewodniczący
 Kazimierz Wyszyński

Zastępca
 Tadeusz Jankowski

Sekretarz
 Tadeusz Pełczyński

Zast. sekretarza
 Kazimierz Koliński

Skarbnik
 Zygmunt Krzyczkowski

Zast. skarbnika
 Tadeusz Madler

Bibliotekarka
 Halina Trzcińska

Zast. bibliotekarki
 Stanisław Górski

Czasopiśmienny
 Józef Jabłkowski

Zast. czasopiśmiennego
 Władysław Zajdler

Gospodyni
 Natalia Garszyńska

Zast. gospodyni
 Wincenty Chrzanowski

Zastępcy wydziałowych
 Janina Ubyszówna Zofia Wątróbska
 Adam Mirtyński

Sąd koleżeński
 Wacław Niklewicz Jan Prüffer

Komisya rewizyjna
 Edward Jakimowicz Jerzy Leśkiewicz
 Władysław Zaufal.

SKŁAD WYDZIAŁU
z końcem roku administracyjnego :

Przewodniczący
 Kazimierz Wyszyński

Zastępca
 Tadeusz Jankowski

Sekretarz
 Tadeusz Pełczyński

Zast. sekretarza
 Kazimierz Koliński

Skarbnik
 Zygmunt Krzyczkowski

Zast. skarbnika
 Tadeusz Madler

Bibliotekarka
 Marta Jakimowiczowa

Zast. bibliotekarki
 Stanisław Górski

Czasopiśmienny
 Władysław Zajdler

Zast. czasopiśmiennego
 Romuald Marczyński

Gospodyni
 Marya Gluchowska

Zast. gospodyni
 Wincenty Chrzanowski

Zastępcy wydziałowych
 Zofia Wątróbska Adam Mirtyński

Sąd koleżeński
 Wacław Niklewicz Jan Prüffer

Komisya rewizyjna
 Edward Jakimowicz Jerzy Leśkiewicz
 Władysław Zaufal.

Członkowie honorowi:

Pułk. Zygmunt Miłkowski.

Członkowie wspierający:

Kazimierz Bartoszewicz	Dr. Mieczysław Smolarski
Marya Górska	Julian Świętek
Dr. Władysław Horodyski	Dr. Bohdan Winiarski
Dr. Wilhelm Kahl	Antoni Wojciechowski
Roman Olędzki	Regina Zabielska
Dr. Stanisław Rowiński	Marya Ziemińska
Dr. Roman Rybarski	Dr. Zygmunt Ziemiński

Członkowie zwyczajni:

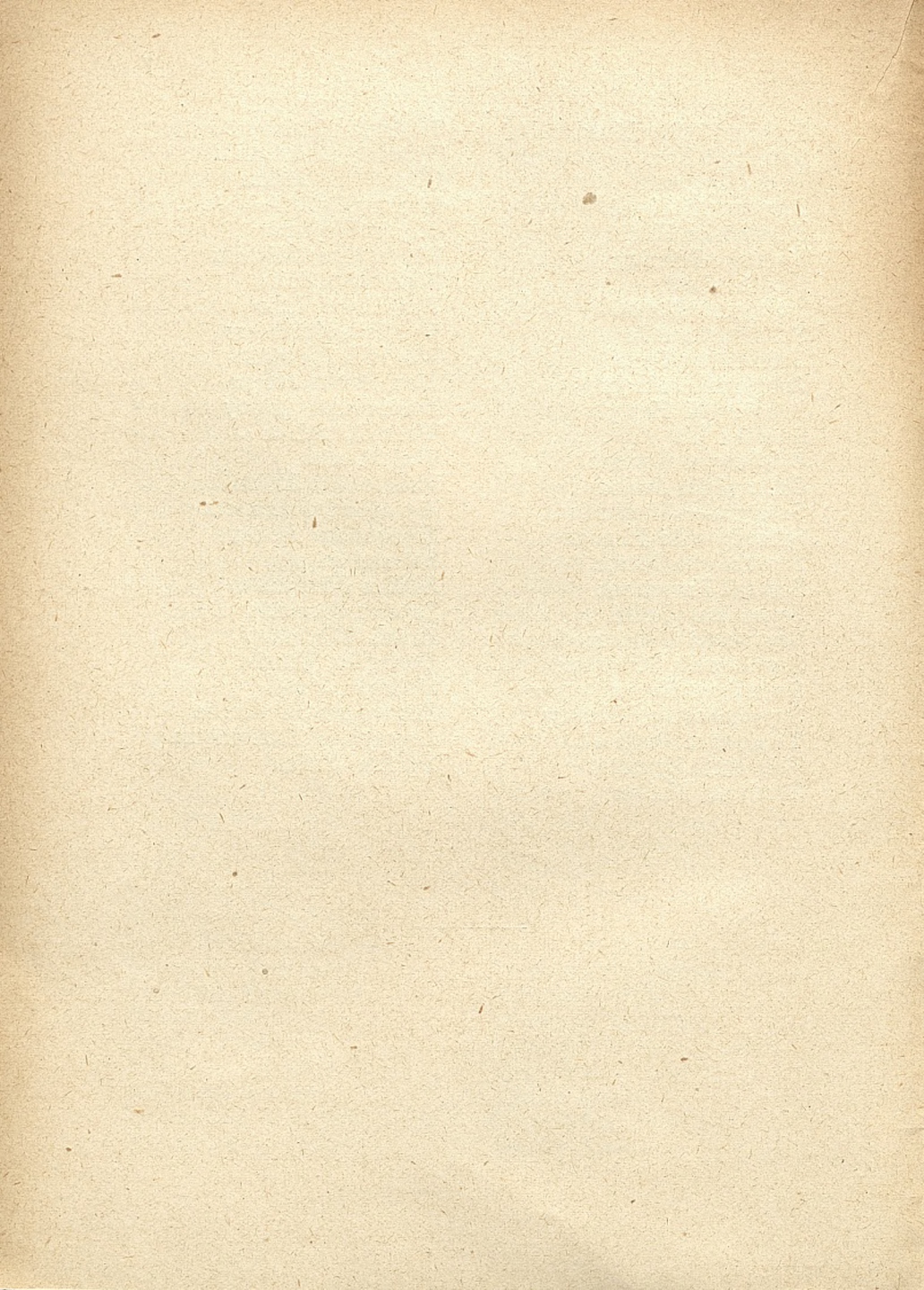
Bagiński Walery	Czerniewski Ludomił
Baranowska Janina	Czerwiński Edward
Białkowska Wanda	Dąbrowski Kazimierz
Biertümpfel Władysław	Dihmówna Stefania
Borowska Helena	Dippel-Stanisławski Stanisł.
Borowski Ignacy	Djakowska Natalia
Borowiecki Tadeusz	Dmytrow Jerzy
Bojanowski Jan	Dobrzańska Hanna
Bradaczkówna Janina	Drzewicki Andrzej
Brzeziński Kazimierz	Dziedzicki Tadeusz
Brzoskówna Zofia	Dzierżawski Stawomir
Buszczyńska Halina	Ejsmond Julian
Chamiec Antoni	Felińska Paulina
Cheliński Stanisław	Ferens Adam
Chrzanowski Wincenty Eug.	Francman Tadeusz
Cholewkiewiczówna Zofia	Frackiewicz Stanisław
Chudzyńska Cecylia	Garszyńska Natalia
Chudzyński Ksawery	Głuchowska Marya
Chyżyński Stanisław	Górski Stanisław
Ciećkiewicz Marian	Grodzińska Felicya
Czaplińska Bronisława	Gruszevska Helena
Czaplińska Wanda	Grużewska Zofia
Czarnecki Kazimierz	Gutkowski Tadeusz
Czerniewska Jadwiga	Halkader Antonina

Hamielec Jan
 Jabłkowski Józef
 Jakimowicz Bogdan
 Jakimowicz Edward
 Jakimowiczowa Marta
 Janikowski Stanisław
 Jankowski Tadeusz
 Janowska Zofia
 Jarochowski Bogdan
 Jastrzębska Jadwiga
 Jentysówna Wanda
 Kaczyńska Halina
 Karczewska Marya
 Knopp Ernest
 Kobylański Władysław
 Koliński Kazimierz
 Kopeć Walenty
 Kopystyński Stanisław
 Kosiba Adam
 Kowalski Wincenty
 Kozicki Stanisław
 Kozińska Halina
 Kozińska Marya
 Kozłowski Zygmunt
 Krasuski Zbigniew
 Krauzówna Anna
 Krzyczkowska Marya
 Krzyczkowski Zygmunt
 Lambert Kazimierz
 Leśkiewicz Jerzy
 Libicki Konrad
 Lippomanówna Halina
 Lippomanówna Wanda
 Łanowski Franciszek
 Łosiówna Konstancya
 Madler Stefan
 Madler Tadeusz
 Majewski Stanisław
 Malewski Wacław
 Marczyński Romuald
 Mareniczówna Jadwiga

Maleszewska Wanda
 Martynowski Wiktor
 Malhomme Włodzimierz
 Matraś Wacław
 Michałowski Władysław
 Mijakowski Hugo
 Milli Tadeusz
 Miklaszewski Adam
 Mirtyński Adam
 Muszalski Jan
 Munkiewicz Janusz
 Nadolska Irena
 Nadolski Jerzy
 Niwiński Władysław
 Nikiewicz Wacław
 Nowacka Stanisława
 Nowakówna Aniela
 Nowicka Helena
 Nowicka Zbigniewa
 Olchowicz Konrad
 Olszamowski Ludomir
 Orlewicz Stefan
 Orlewicz Stanisław
 Oraczewski Stanisław
 Pajdowski Mikołaj
 Pelczyński Tadeusz
 Penther Karol
 Podczaska Wiesława
 Podczaski Zygmunt
 Poledniakówna Zofia
 Prade Franciszek
 Prüffer Jan
 Prüffer Władysław
 Przedziecki Marian
 Rackmann Edward
 Raczyński Kazimierz
 Rembieliński Ignacy Jan
 Renardówna Jadwiga
 Reszke Marian
 Rolandówna Jadwiga
 Roman Stanisław

Rutkowski Stanisław
Sadowski Karol
Sałaszy Zygmunt
Samplawski Karol
Siemieńska Marya
Siwiński Bolesław
Skulski Emil
Smielgius Wanda
Sobolewska Ada
Sobolewska Irena
Sobolewska Marya
Sokołowski Henryk
Stawska Ida
Stożkowski Tomasz
Strączyńska Janina
Szaniawski Władysław
Szczodrowski Henryk
Szpyrkówna Marya
Szwoch Franciszek
Szymański Stefan
Szymański Tadeusz
Szwedowski Stanisław
Świdówna Halina
Świętochowski Wiesław
Targowska Regina
Tołwiński Zygmunt
Trzcińska Halina

Trzciński Kazimierz
Tymiński Władysław
Ubyszówna Janina
Wagner Tadeusz
Wajcht Wojciech
Wańkowicz Melchior
Wątróbska Zofia
Węgłęńska Zofia
Wirstlein Kazimierz
Wiślocki Zygmunt
Wocalewska Marya
Wojewódzki Ignacy
Woźnicki Stefan
Woś Marcin
Wróblewska Helena
Wyszyński Kazimierz
Xiężopolski Antoni
Zaleska Jadwiga
Zajdler Władysław
Zaydler Stanisław
Zaufal Władysław
Zawadzka Wanda
Zieliński Józef
Zubowiczówna Amelia
Żukotyńska Klementyna
Żyliński Stefan

Okres obecny w życiu młodzieży nazwać można okresem zwycięstwa idei narodowej.

Wszystkie grupy młodzieży, okazujące żywotność i chęć do pracy dla lepszej przyszłości, na czoło zagadnień wysuwają walkę o prawa narodowe, w pracy swej obecnej wychowawczej przede wszystkim uwzględniają poznanie tych metod pracy, które dla walki o niepodległość narodową są konieczne.

Wraz ze zrozumieniem i pogłębieniem idei narodowej wzmacnia się zrozumienie wzajemne poglądów i dążeń, wzrasta zaufanie wzajemne między wszystkimi, których cel zasadniczy jest wspólny: Wolna Polska.

Nie oznacza to bynajmniej rezygnacji ze swych różnych na różne zagadnienia życia poglądów, tylko bowiem pogłębienie ich dawać może rozumną podstawę do współpracy tam, gdzie tylko celowe wytyczenie skoordynowanych sił wydać może zarówno dla wszystkich pożądaną rezultat.

Zarówno bezcelowe jątrzenie stosunków wewnętrznych, jak i bezmyślne nawoływanie do zgody i jedności bez wyraźnego wskazywania celów wspólnych, są nierozzerwalnie związane z zaniedbaniem pracy nad ugruntowaniem znajomości warunków życia narodowego, a więc wskutek tego nad uzasadnieniem i pogłębieniem swoich poglądów.

Obok więc współdziałania z innymi odłamami patryotycznej młodzieży polskiej, zawsze, gdzie zjawiała się możliwość do tego, młodzież narodowa prowadziła intensywną pracę wewnętrzną nad pogłębieniem swych założeń ideowych, nad uzupełnieniem braków, wytworzonych przez kryzys ideowy społeczeństwa polskiego, jaki miał miejsce przed laty kilku. Zwróciła baczną uwagę na słabo uwzględniane dotąd lub zaniedbane zupełnie dziedziny pracy, dążyła konsekwentnie do tego, aby dla przyszłej działalności w spo-

łączeństwie polskiem wychować szereg ludzi, znających życie polskie i umiejących zadaniom tego życia odpowiedzieć.

Z podjętych ze wzmożoną energią przez młodzież narodową prac, na czoło wysuwa się poznanie gruntowne stosunków społecznych i życia warstw pracujących, oraz przyswajanie sobie tych wszystkich metod walki politycznej, które są niezbędne dla uzyskania niepodległości.

„Zjednoczenie“, grupujące młodzież narodową krakowską, w rozwoju ideowym i pracy wychowawczej młodzieży narodowej dużą odegrało rolę.

„Zjednoczenie“, nie mogąc jako towarzystwo odpowiedzieć wszystkim zadaniom życia młodzieży, starało się wszystkich kolegów i koleżanki, okazujących większą chęć do pracy, skierowywać na właściwe placówki, starało się każdemu ułatwić pracę, stosownie do osobistych skłonności i zdolności.

Przystępujemy do omówienia działalności „Zjednoczenia” na terenie zewnętrznym.

Młodzież akademicka w Krakowie obok spraw miejscowych, zajmowała się wszystkimi zagadnieniami, jakie nasunęło położenie obecne narodu polskiego. Czy sprawa szkolna w Królestwie, czy wyodrębnienie Chełmszczyzny, czy wyłączenie w Poznańskim, czy stan obecny szkolnictwa polskiego w zaborze austriackim, omawiane były przez młodzież na wiecach i zebraniach poufnych.

Stanowisko nasze, wpływające zawsze z ideowych założeń młodzieży narodowej, uwidoczni się z ogólnego zresztą przedstawienia wystąpień młodzieży akademickiej.

* * *

Konferencja towarzystw akademickich zwołała na dzień 24 listopada 1911 roku wiec ogólno-akademicki w celu zorganizowania ochodu młodzieży ku czci Hugona Kołłątaja.

Wiec, zagajony przez kol. Jerzego Leśkiewicza, po wysłuchaniu referatu kol. Tadeusza Kupczyńskiego, przyjął następującą rezolucję:

„Wobec przypadającej dnia 28 lutego 1912 roku setnej rocznicy śmierci Hugona Kołłątaja, młodzież Wszechnicy Jagiellońskiej zebrana na wiecu ogólno-akademickim w dniu 24 listopada 1911 r. postanawia uczcić uroczystym obchodem pamięć tego bojownika idei demokratycznej i rewolucyjnej w ruchu odrodzenia Rzeczypospolitej, jednego z twórców Konstytucji 3 Maja, organizatora zbrojnych walk z najazdem, niestrudzonego i światłego pracownika Komisji Edukacyjnej, wreszcie rektora i reformatora Wszechnicy Jagiellońskiej. Młodzież postanawia celem zorganizowania obchodu wybrać komitet z sześciu akademików“.

Do komitetu obchodowego wszedł z ramienia Zjednoczenia kol. Konrad Libicki.

Dnia 28 lutego 1912 w setną rocznicę śmierci Kołłątaja odbył się uroczysty obchód zorganizowany przez komitet wybrany na wiecu.

Po przemówieniu prof. Ignacego Chrzanowskiego wygłosili przemówienia reprezentacyjne przedstawiciele „Czytelnicy Akademickiej“, „Promienia“, „Znicza“, „Zjednoczenia“. W imieniu „Zjednoczenia“ przemawiał kol. Konrad Libicki.

* * *

Groźba wyodrębnienia Chełmszczyzny, dawno już wiśiała nad narodem polskim. Wśród społeczeństwa polskiego mówiono jednak o tem z niedowierzaniem, sądzono, iż do wyodrębnienia nie dojdzie. Wkrótce niedowierzania zostały rozwiane. Wyodrębnienie Chełmszczyzny zdecydowano.

Młodzież zrozumiała, iż nie czas i miejsce wnosić protesty. Na gwałt ostatni winniśmy odpowiedzieć zorganizowaną akcją, zmierzającą do czynnej obrony interesów narodu polskiego. To też na zwołanym wiecu dnia 5 grudnia uchwalono rezolucję, wyraźnie określającą drogę naszego postępowania na przyszłość.

Młodzież narodowa złożyła na wiecu następującą deklarację :

„Młodzież narodowa Wszechnicy Jagiellońskiej, zebrana na wiecu ogólnie-akademickim w dniu 5 grudnia, wobec zamierzonego przez rząd rosyjski projektu oderwania od Królestwa Polskiego części Ziemi Lubelskiej i Podlaskiej, oświadcza :

1. Stworzenie i wyodrębnienie z granic Królestwa Polskiego gubernii Chełmskiej będzie tylko jednym ogniwem walki z narodem polskim, walki, z której niestety od stu z górą lat rząd rosyjski wychodzi zwycięsko wobec braku silnego i zorganizowanego odporu w społeczeństwie polskim.

2. Protestowanie przeciw wyodrębnieniu Chełmszczyzny, pochodzące z różnych sfer i obozów społeczeństwa polskiego, jako apelowanie do rządu rosyjskiego i opinii innych państw, w imię, czy to poczucia sprawiedliwości, czy poszanowania wiedeńskiego traktatu i między państwowych umów, lub w imię in-

teresu państwa rosyjskiego, młodzież z oburzeniem potępia, jako ublizające godności narodowej.

3. Skuteczne odpieranie najazdu młodzież narodowa widzi jedynie w organizowaniu całego narodu polskiego do walki zbrojnej o niepodległość, zaś obronę zagrożonej dla polskości Ziemi chełmskiej w niesieniu w lud wraz z oświatą idei demokratycznej, wolnej Polski“.

Przewodniczącym wiecu był kol. Wacław Niklewicz.

Odpowiedzią części społeczeństwa polskiego, na wyodrębnienie Chełmszczyzny, było proklamowanie żałoby narodowej. Inicytorowie uważali, iż społeczeństwo dotknięte tak ciężkim ciosem, nie winno się bawić, a jać się pracy bardziej pożytecznej dla narodu. Sądziłi również, że proklamowanie żałoby chociaż do pewnego stopnia jest wystąpieniem czynnem przeciw rządowi zaborczemu. I tu zdaje się leżał główny ich błąd. Biernie zachowanie się, pobudzanie społeczeństwa do żałów, społeczeństwa, które i tak jest już zbyt roztkliwione, wmawianie mu jednocześnie, iż jest to akcja czynna przeciw rządowi, jest w naszych warunkach bardzo szkodliwem. To też zwołane dnia 19 stycznia poufne zebranie „Zjednoczenia“, biorąc pod uwagę motywy w części wyżej już podane, przyjęło następującą rezolucję:

„Z powodu spodziewanego wyodrębnienia Chełmszczyzny ukazały się w Warszawie dwie odezwy wzywające do powstrzymania się od zabaw tanecznych na znak żałoby narodowej.

Młodzież akademicka zgrupowana w „Zjednoczeniu“ oświadcza, iż akcji wszczętej przez „Komitet żałoby narodowej“ popierać nie może dla przyczyn następujących:

1. Reagowanie na gwałty rządów zaborczych przez „żałobę“ przyczynić się może do ugruntowania w społeczeństwie niewiary we własne siły, a na rządy zaborcze najmniejszego wpływu nie wywrze.

2. „Żałoba narodowa“ pojmowana i propagowana jako czyn polityczny, nie będąc nim, przyczynia się tylko do bałamucenia opinii, żadnej wzamian nie dając korzyści“.

Rezolucję tę prezydium „Zjednoczenia“ rozesało do redakcyi pism polskich.

* * *

5 marca w lokalu „Zjednoczenia“ odbyło się poufne zebranie Młodzieży Akademickiej, na którym byli obecni przedstawiciele wszystkich prawie ideowo-politycznych kierunków, obecnie nurtujących wśród młodzieży polskiej.

Zebranie zagajone przez kol. Adama Mirtyńskiego, a prowadzone przez kol. Tadeusza Gutkowskiego, przyjęło następującą rezolucję:

„Zważywszy, że obecna szkoła średnia w Galicyi przesiąknięta jest duchem austriackim; zważywszy, że stała się ona w ręku rządzącej ugody poważnym środkiem znieprawiania młodych sił, tłumienia samodzielności i swobody myślenia, wpaja natomiast bierność i uległość, wychowuje ludzi dobrze czujących się w środowisku istniejącem i niedążących do zmian, niepożądanych dla rządu zaborczego i naszych warstw posiadających; zważywszy, że stosowany oddawna przestarzały i biurokratyczny system szkolny ma na celu wychowanie urzędników, a nie wolnych obywateli; zważywszy, że panujący w szkole bezwzględnie klerykaizm demoralizuje młodzież i paczy charaktery; zważywszy wreszcie, że wszelkie próby reformy szkolnej podejmowane czy to przez młodzież gimnazyalną, czy też przez profesorów rozumiejących sytuację nie odniosły skutku, a system szkolny nie uległ najmniejszej zmianie na lepsze:

Młodzież Akademicka zebrana w dniu 5 marca rozumiejąc doniosłość szkolnictwa dla naszego społeczeństwa uważa za obowiązek całej młodzieży polskiej podjąć walkę o wolną i demokratyczną szkołę polską“.

* * *

W b. roku szkolnym na Wszechnicę Jagiellońską zapisało się 10 łamistrejków z Królestwa. Na skutek tego konferencya ogólno-akademicka wyłoniła sąd ogólno-akademicki, dla osądzenia tej sprawy. Sąd orzekł, iż nie są oni godni być współkolegami młodzieży polskiej.

Młodzież akademicka następnie nie dopuściła ich na uniwersytet.

Pewne sfery, a zwłaszcza młodzież zgrupowana około „Spójni“ podniosły zarzuty przeciw sądowi, które zostały obalone na wiecu akademickim, odbytym dnia 11 marca, pod przewodnictwem kol. Kazimierza Wyszyńskiego.

Rezolucja przyjęta na tym wiecu brzmi, jak następuje:

„Wiec akademicki zwołany dnia 11 marca 1912 r. w sali Kopernika przyjmuje do wiadomości sprawozdanie konferencji międzystowarzyszeniowej w sprawie wyroku sądu ogólno-akademickiego nad łamistrejками“.

* * *

Gdy następnie zjawiła się potrzeba stałego funkcjonowania sądu ogólno-akademickiego nad łamistrejками, konferencja towarzystw akademickich zwołała na 13 maja 1912 wiec ogólno-akademicki, na którym sąd złożony z 5 akademików został wybrany.

* * *

Rok szkolny 1911/12 zakończony został relegowaniem z uniwersytetu kol. Zygmunta Przybylskiego za przewodniczenie na wiecu nielegalnym. Ze względu na to, iż Senat Akademicki wyrok podał do wiadomości wtedy, gdy już większość młodzieży wyjechała na wakacje, młodzież dopiero w jesieni wypowiedziała się w tej sprawie w odezwach „Promienia“, „Znicza“ i „Zjednoczenia“.

Odezwa „Zjednoczenia“ brzmiała jak następuje:

„W lipcu b. r. postanowieniem Senatu Akademickiego wydany został z Uniwersytetu kolega Zygmunt Przybylski za przewodniczenie na wiecu nielegalnym, zwołanym przez młodzież postępowo-niepodległościową.

Wyrok Senatu doręczono oskarżonemu wtedy, gdy młodzież akademicka w większości wyjechała z Krakowa na wakacje, nie mogliśmy więc zaraz przeciw wyrokowi zaprotestować i zdania swojego o postępowaniu Senatowi Akademickiego wypowiedzieć publicznie wobec ogółu młodzieży polskiej.

Nie leży w naszych zamiarach prowadzenie walki systematycznej z Senatem polskiej Wszechnicy, ale też wywoływanie jej nie powinno leżeć w zamiarach Senatu. Tymcza-

sem w postępowaniu Senatu Akademickiego w ubiegłym roku szkolnym widzieliśmy niestety systematyczną dążność do ograniczenia wolności w wypowiedaniu słowa na Wszechnicy.

Obok niepozwolenia na wiec legalny w sprawie wyodrębnienia Chełmszczyzny, spotykaliśmy się stale z takimi żadaniami, jak pokazywanie przed wiecem rezolucyi, które mają być przyjęte i t. p.

Pamiętamy, że w sprawie takiej jak wyodrębnienie Chełmszczyzny, Senat Akademicki nie udzielił pozwolenia na wiec, zasłaniając się literą przestarzałego prawa, ale i to pamiętamy, że Senat odmówił pozwolenia na wiec w sprawie szkolnictwa polskiego w zaborze austriackim, obawiając się napaści na wysoko postawione osoby z Rady Szkolnej Krajowej.

Czy Senatowi Akademickiemu nie wolno udzielać sali na wiece takie jak chełmski? Czy Senatowi nie wolno było pozwolić na wiec w sprawie szkolnictwa galicyjskiego?

Jakiem tedy prawem Senaty Akademickie pozwalały na cały szereg wieców w sprawie szkolnej zaboru rosyjskiego, a więc nie tylko politycznej, ale dotyczącej spraw obcego mocarstwa?

Ustawy więc uniwersyteckie, jakkowiek bardzo surowe, nie są przez Senat Akademicki tak surowo przestrzegane, gdy nie chodzi n. p. o wysoko postawione osoby z Rady Szkolnej i gdy nie zachodzi obawa wywołania niezadowolenia w sferach rządowych wiedeńskich.

Tyle, co się tyczy pozwalania na wiece. A pozatem wiemy, że wiece t. zw. nielegalne odbywają się na Uniwersytecie i Senat Akademicki nie wydała zwoływających czy prowadzących je.

A jednakże kolegę Przybylskiego Senat z Uniwersytetu wydalił. Doprawdy nie wiemy, czy przypisać to zbytnej uległości, czy też uprzedzającej gorliwości wobec rządu centralnego.

Walkę o rozszerzenie swobód akademickich na polskich wszechnicach młodzież ma obowiązek poprowadzić ze zdwojoną energią, ale młodzież ma prawo domagać się od Senatu Akademickiego współdziałania z nią w tej sprawie, ma prawo domagać się od Senatu obrony przed przestarza-

łymi paragrafami, ma zaś przede wszystkim prawo i obowiązek żądać, aby postępowanie Senatu polskiej Wszechnicy względem młodzieży polskiej nie było dyktowane chęcią przypodobania się rządowi centralnemu, czy też obawą przed nim.

I dlatego przede wszystkim protestujemy stanowczo przeciw wydaleniu kol. Przybylskiego.

Kraków, 29 października 1912 r.

*Zjednoczenie
Towarzystwo młodzieży polskiej.*

* * *

Od dłuższego już czasu dawały się we znaki młodzieży przestarzałe ustawy uniwersyteckie, normujące stosunek akademików do zagadnień życia ideowo-politycznego. Ustawy uniwersyteckie pochodzące z przed 60 lat, ograniczają zakres wolności słowa na wszechnicy tylko do spraw związanych z nauczaniem, a zatem najważniejsze wypadki i przejawy życia narodowego polskiego omawiane na gruncie uniwersytetu być nie mogą. Cały szereg wieców nielegalnych zwoływanych w roku ubiegłym najlepszy dał dowód o konieczności zmiany tych ustaw. Ostatnia zaś relegacja była najjaskrawszym zilustrowaniem konieczności przedsięwzięcia w tym kierunku akcji ze strony młodzieży.

Dnia 14 listopada został zwołany wiec ogólnie-akademicki w sprawie „Rozszerzenia w drodze ustawy prawa zgromadzania się młodzieży akademickiej“. Referat na wiecu wygłosił kol. Kazimierz Wyszyński, oraz postawił rezolucję, która została przez wiec przyjęta. Brzmi ona jak następuje:

1. „Młodzież Wszechnicy Jagiellońskiej, zebrana na wiecu ogólnie-akademickim w dniu 14/XI 1912 uważa się za uprawnioną do zwoływania w murach uniwersytetu wieców ogólnie-akademickich we wszystkich sprawach dotyczących zarówno życia młodzieży, jak i wszystkich przejawów życia narodowego.

2. Wzywa Senat Akademicki, aby stanął energicznie w obronie niezależności wszechnic polskich od wpływów obcych i aby w sprawie wolności słowa na

wszechnicy stanął na stanowisku zajmowanym przez Młodzież“.

* * *

Rok temu zaledwie mija, kiedy uchwalono wyodrębnienie Chełmszczyzny, a nowy gwałt nas spotyka ze strony rządu zaborczego, tym razem pruskiego.

Ustawa wywłaszczeniowa ma wejść w życie.

Na skutek tego zostało zwołane 16 listopada zebranie młodzieży akademickiej, w sprawie określenia stanowiska młodzieży do nowego gwałtu.

Zebranie, obradujące pod przewodnictwem kol. Jana Prüffera, uchwaliło następującą deklarację:

„Niewola zaborów coraz to nowymi zamachami na całość polskiego stanu posiadania przypomina o swem istnieniu. Od „podboju moralnego“ przez oderwanie Chełmszczyzny, aż do wprowadzenia ustawy wywłaszczeniowej, zdążyła niezłomna wola trójnajtę, aby wypełnić z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wszystko to, co duchem, obyczajem, przypomina o odwiecznych prawach naszych do ziemi.

W to prawo do ziemi godzi ustawa o wywłaszczeniu. Uragając wszelkim prawom ludzkim, po zbrodni ograniczeń językowych, nie waha się hakatyzm pruski sięgnąć po ziemię.

A dzieje się to dlatego, że jeszcze nie dojrzała w narodzie polskim myśl o obronie czynnej. A kiedy dziś stajemy wobec faktu zbrodni niesłychanej, zbrodni, na którą nie jest odpowiedzią protest słów, ale protest czynu — rośnie w nas i tężeje świadomość tego, że kres gwałtom i bezprawiom położy nie uległość i pokora, ale walka bezwzględna, którą podjąć w obronie naszych niezaprzeczonych praw musimy.

W przygotowaniu do walki o niepodległość widząc swój najświętszy obowiązek, braci z Wielkopolski wzywamy do pracy wyteżonej, aby jaknajprędzej nadeszła chwila odwetu“.

Deklaracja powyższa przyjęta została przez aklamację. Prócz tego uchwalono również przez aklamację następujący wniosek:

„Zebranie słuchaczy Wszechnicy Jagiellońskiej 16/XI 1912 wzywa całą młodzież polską do bezwzględnego stosowania i popierania czynnie bojkotu wszelkich wyrobów pruskich“.

* * *

Na zjeździe „Zjednoczenia Towarzystw Młodzieży Polskiej zagranicą“ — Zjednoczenie nasze reprezentowane było przez delegata.

* * *

Na obchodzie jubileuszowym Wszechnicy Lwowskiej w charakterze delegatów „Zjednoczenia“ obecni byli kol. Kazimierz Wyszyński i Władysław Zajdler.

* * *

Członkowie Zjednoczenia, jak zawsze, i w roku ubiegłym pracowali w całym szeregu towarzystw akademickich, jak w T. Wzaj. Pomocy U. U. J., w Akademickiem Kole T. S. L., w szeregu kół humanitarnych i naukowych.

Praca wewnętrzna w „Zjednoczeniu“ w obecnym roku sprawozdawczym rozwijała się znacznie normalniej niż w roku przeszłym, w którym wypadki uniwersyteckie spowodowały zamknięcie uniwersytetu na przeciąg kilkunastu tygodni i wytrącenie życia uniwersyteckiego z normalnych dróg. Spokój, jaki panował na uniwersytecie przez miniony rok szkolny, dał możność prowadzenia intensywnej pracy wewnętrznej.

Aktualność tematów, zaczerpniętych ze wszystkich dziedzin naszego życia politycznego, społecznego i kulturalnego, w obszernem tego słowa znaczeniu, ożywione dyskusye świadczą zarówno o ruchu umysłowym, jak i szerokim zainteresowaniu kwestyami społecznymi i politycznymi.

Musimy złożyć tutaj podziękowanie osobom, stojącym poza życiem akademickiem, które czy to przez wygłoszenie odczytów, czy to przez zabieranie głosu w dyskusyach, przyczynili się do wszechstronniejszego oświecenia poruszanych zagadnień. Składamy więc szczerze podziękowanie W. P. Prof. Stanisławowi Strońskiemu, Dr. Władysławowi Horodyskiemu, Dr. Bohdanowi Winiarskiemu, P. Feliksowi Jasińskiemu, P. Zygmuntowi Malewskiemu, P. Józefowi Herbaczewskiemu i Dr. Mieczysławowi Smolarskiemu.

Oto spis szczegółowy odczytów i dyskusyi, wygłoszonych w roku sprawozdawczym:

Prof. dr. Stanisław Stroński: „Żądania uniwersyteckie Rusinów“.

Tegoż: „Reforma ordynacyi wyborczej Sejmu“.

Dr. Władysław Horodyski: „Polska filozofia romantyczna a mesyanizm“.

Dr. Bohdan Winiarski: „Z powodu książki Jana Brzozy“.

Dr. Roman Rybarski: „Wybory prezydenta w Stanach Zjednoczonych“.

P. Zygmunt Malewski: „Cyprian Kamil Norwid“.

P. Feliks Jasieński: „O sztukach graficznych“.

Dr. Mieczysław Smolarski: „Voltaire o Polsce“.

Tegoż: „Dodatknie i ujemne cechy idei Voltaire'owskich“.

Stanisław Cheliński: „O wybuchu powstania listopadowego“.

Tegoż: „Demokratyzm a tradycja narodowa“.

— „Współczesne kierunki ideowe wśród młodzieży polskiej“.

— „Pozytywizm i romantyzm w kulturze polskiej“.

Jan Bystroń: „Z zagadnień socjologii“.

Andrzej Bystroń: „Zadania pracy oświatowej na wsi“.

Ludomił Czerniewski: „Biała Ruś“.

Tadeusz Gutkowski: „Szkolnictwo średnie w Galicyi“.

Walenty Kopeć: „Żywioł niemiecki w W. Ks. Poznańskim“.

Halina Nowicka: „O Hugonie Kołłątaju“.

Wieczór dyskusyjny: „Zadania młodzieży narodowej“, zagajający Jan Prüffer.

Kółko artystyczno-literackie. W kółku artystyczno-literackim zgrupował się szereg kolegów i koleżanek tak ze Zjednoczenia, jak i z poza niego, pragnących pracować w kierunku literackim. Kółko odbyło szereg zebrań, na których zajmowało się zagadnieniami estetycznymi, krytyczno-literackimi i ogólnie kulturalnymi.

Szereg odczytów wygłosili koledzy Hełczyński, Brodowski, Sunderland i inni.

Kółko zajęło się także urządzeniem wystawy obrazów kol. Franciszka Szwocha, która trwała przez dwa tygodnie, od 6 do 15 czerwca, i cieszyła się liczną frekwencją.

Staraniem Kółka urządzono też wieczornicę literacką, na której szereg kolegów i koleżanek odczytało swoje utwory. Wieczornica odbyła się na uniwersytecie w obecności profesorów i wzbudziła duże zainteresowanie wśród kolegów.

Przewodniczącym Kółka był kolega Józef Hełczyński.

Kółko Słuchaczek w ubiegłym roku sprawozdawczym prowadziło pracę systematyczną i ożywioną.

Posiedzenia odbywały się mniej więcej regularnie raz na tydzień. Co dwa tygodnie były opracowywane referaty z dziedziny zagadnień ideowo-społecznych, jak „Skarga na tle ówczesnego społeczeństwa“, „Ideologia społeczno-poli-

tyczna romantyzmu polskiego w dzisiejszym oświeceniu“ „Rok 1905 w literaturze polskiej“ itp.

Pozostałe zebrania były poświęcone luźnym dyskusjom o charakterze pogadanek w tymże ideowym kierunku (np. na temat etyki społecznej, sprawy kobiecej itd.).

Żywa działalność Kółka, pod przewodnictwem koleżanki Ady Sobolewskiej, dała wyniki zadawalniające, interesując i skupiając koleżanki także z poza Zjednoczenia.

Ogólna liczba członków dochodziła do trzydziestu (30). Poza tem przybywały do nas na odczyty dość licznie i często koleżanki w charakterze gości.

Wogóle w porównaniu do lat poprzednich praca Kółka słuchaczek wskazuje na jego względnie znaczny rozwój.

Halina Nowicka.

Sprawozdanie Koła Litwy i Rusi.

Skład Zarządu za rok 1911/12.

Prezes: Maciej Römer. Sekret.: Janusz Nitosławski.
Wicepr.: Zygmunt Podhorski. Skarbnik: Z. Szostakowska.
Bibliotekarz: Edward Ropp.

Sprawozdanie kasowe za rok 1911/12.

Przychód:

Saldo z roku 1910/11	. . .	37·25
Wkładki i wpisy		120·—
Dochód z odczytów		12·90
Dary		9·90
Razem		159·85

Rozchód:

Wydatki kancelaryjne	. . .	48·65
Saldo na rok 1912/13	. . .	111·20
Razem		159·85

Ubiegły rok administracyjny jest dla „Koła Litwy i Rusi“, jakby fazą przejściową w historii rozwoju Koła.

Z jednej strony, Koło, całym szeregiem reorganizacji natury administracyjnej, wychodzi na tory szersze opierając się na trwałych podstawach, które zawsze zapewnią dobrze ukonstytuowaną gospodarkę wewnętrzną, z drugiej zaś strony, Koło spotyka się z trudnością, z którą ogromnie trudno jest się oporać t. j. z brakiem dostatecznej ilości sił i zespolenia takowych w gronie swych członków. Czy to zmniejszony napływ w roku ubiegłym do Krakowa młodzieży pochodzącej z tak zwanych prowincji zabranych, czy też brak dostatecznego życia się i zjednoczenia się wśród członków, co jest pierwszorzędnym warunkiem dla stworzenia wydajnej i solidarnej pracy, te oba czynniki wytwarzają w Kole pewne odstępstwo w roku ubiegłym od tej linii wytycznej, znaczącej sumę dążeń, sumę osiągniętych rezultatów, a będącej wykazem pracy dokonanej przez członków Koła. Nie chcemy bynajmniej powątpiewać w szczerość dobrych chęci i intencje, którymi kierowali się nowo zapisujący się członkowie, owszem podkreślamy jeszcze powtórnie te zewnętrzne okoliczności, które hamująco wpływały na pracę zbiorową; musimy przytem nadmienić, że porównując z latami ubiegłymi, właściwie tylko w jednym roku t. j. przed dwoma laty rezultaty pod tym względem były świetniejsze, ale tam, wyjątkowe warunki stworzone przez bardzo dobrany zespół o jednolitym pokroju i zapatrywaniach ideowych, znakomicie się do tego przyczyniły, a rok ubiegły w każdym razie dużo przewyższa w tym względzie rok poprzedni. Skompletowanie wydziału w roku ubiegłym do liczby 5 osób i utworzenie komisji rewizyjnej ogromnie przyczyniło się do ułatwienia pracy kierowniczej w Kole; dlatego też wydział Koła mógł zająć się kwestyami nawet bardziej ogólnej natury, mającemi doniosłe kulturalne znaczenie. Jedną z takich kwestyi była katedra języka litewskiego na Wszechnicy Jagiellońskiej. Opierając się na zapisie Ks. Eugeniusza Lubomiskiego z dn. 14 lipca 1910 r. na naszym uniwersytecie faktycznie rozpoczęły się wykłady z zakresu dziejów Litwy, ale te wykłady podjęte przez docentów nie posiadających języka litewskiego nie mogły objąć całokształtu programu podjętego w myśl zapisodawców, który określa przeznaczenie corocznych odsetek z fundacji wynoszącej 42000 koron na remunerację wykładów w zakresie językoznawstwa, literatury, historii i prawa litewskiego. Pragnąc więc, by z najrozmaitszych

względów, czy to natury czysto naukowej czy też natury ideowej zostały podjęte w naszej wszechnicy wykłady obejmujące całokształt kultury litewskiej i żeby na stanowisko docenta została powołana siła naukowa posiadająca zarówno i litewski język, rozpoczęliśmy w tym kierunku akcję.

Wywiady poczynione z panem Herbaczewskim i u prof. Rozwadowskiego wyjaśniły nam, że sprawa jest w toku w myśl wyżej wspomnianego założenia i że kwestya utworzenia docentury dla językoznawstwa litewskiego ma być rozstrzygnięta przez ministerjum w Wiedniu. Wobec tego chwilowo akcja Koła w tej kwestyi została zawieszoną wobec oczekiwanej odpowiedzi ministerjum. Koło jednak nie porzuciło myśli swej poprzedniej zwołania wiecu ogólno-akademickiego, gdyby po temu okazała się potrzeba i wytoczenia sprawy przed szersze forum.

Pracę następną podjętą przez wydział K. L. i R. było ustalenie redakcyi statutu Koła, który jak w każdej instytucyi młodej nie dość dokładnie normował zasady i kierunek działalności Koła. Przypuszczamy, że obecna redakcyja sumiennie opracowana i poddana gruntownej krytyce i dyskusyi, potrafi wszystkie niejasności wyświecić i zapewnić Kołu pomyślną drogę dalszego rozwoju.

Odczyty podjęte i zorganizowane przez Koło, które ściągaly dużą ilość słuchaczy (n. p. 140 na odczycie p. Herbaczewskiego), słuchaczy z których wielu nie należąc do Koła, przychodziło w charakterze gości, dotyczyły następujących zagadnień:

1). 5 grudnia 1911. Odczyt Olędzkiego: „Wrażenia z wycieczki po Królestwie Polskiem“, w którym prelegent omawia organizację instytucyi oświatowo-kulturalnych w Liskowie.

2). 2 lutego 1912. Odczyt p. Wł. Studnickiego: „Rzecz o cywilizacji na Litwie“, w którym prelegent daje krytykę historyczną dziejów porozbiorowych Litwy i przedstawia chronologicznie represye rządowe.

3). 12 marca 1912. Odczyt p. Herbaczewskiego: „Stosunki polsko-litewskie“, który wywołuje żywioną i długą dyskusję.

4). w czerwcu 1912. Odczyt Olędzkiego: „Zapoczątkowanie pracy na wsi“.

Takie i tym podobne zagadnienia obszerne poruszane w dyskusji są linią wytyczną pracy Koła.

Ankiety z dziedziny narodowościowo - kulturalnej wydane przez Koło w latach ubiegłych nie tylko są przedmiotem pracy członków, ale zdobywają uznanie swym sumiennym opracowaniem poza jego granicami.

Widzimy przedruk większej ankiety w „Pobudce“ wileńskiej, kwestya ankiety i poczynionych na jej podstawie opracowań budzi zainteresowanie wśród profesorów ekonomistów polskiej szkoły nauk politycznych i zyskuje sobie uznanie.

W celu prowadzenia życia towarzyskiego zostały zaprojektowane wycieczki zbiorowe, między innymi do Albigoj, która nie doszła jednak do skutku. Wycieczka do Tenczynka bardzo udana zgromadziła liczny zastęp koleżanek i kolegów. W przyszłej działalności Koła organizowanie takich wycieczek w letnim semestrze byłoby bardzo pożądanem, również byłoby koniecznem organizowanie zebrań towarzyskich, których niestety w roku ubiegłym z powodu zbyt ograniczonych podstaw finansowych i przeszkód natury czysto zewnętrznej nie mogliśmy podjąć. Koło L. i R. w roku ubiegłym liczyło członków 42. Studium rolnicze najwięcej takowych Kołu przysparza. Przechodząc do strony finansowej należy z ubolewaniem podkreślić, że ona jest brakiem dotkliwym uniemożliwiającym nieraz wypełnienie szerokiego programu określonego dla przyszłej działalności Koła. Wkładka miesięczna w kwocie 50 hal. stanowczo jest zbyt niską by mogła jakiegokolwiek potrzeby natury nawet czysto administracyjnej zadowolnić. I jakkolwiek pozycja budżetu wykazuje sumę 111 K 20 h, która pozostaje na rok przyszły, to jednak jest to tylko dowodem aż nadto dobrze zrozumianej oszczędności w takiej twardej sytuacji, która jednak uniemożliwia rozszerzenie działalności Koła i postawienie go na wyżynie odpowiadającej swemu zadaniu.

Nie pozostaje nam nic więcej, jak kończąc niniejsze sprawozdanie życzyć przyszłemu zarządowi, pomyślnej i owocnej pracy, może w warunkach łatwiejszych, bardziej sprzyjających tym doniosłym celom, które, przekazane tradycją, mamy nadzieję, przyszły zarząd osiągnie.

Janusz Nitostawski
sekretarz.

Maciej Romer
prezes.

Sprawozdanie Komisji informacyjno-naukowej.

Komisya powstała przy „Zjednoczeniu“ na mocy uchwały Wydziału z dn. 12 listopada 1911 r. Celem jej — udzielanie informacji co do wyższych zakładów naukowych, oraz wszelkich spraw związanych z życiem akademickiem.

W roku sprawozdawczym odpisaliśmy na 27 listów. Zwracali się do nas w znacznej mierze wychowawcy szkół handlowych w Królestwie — dopytywano się przedewszystkiem o wydział medyczny.

Stanisław Oraczewski
przewodniczący komisji.

Sprawozdanie Wydziału.

Sprawozdanie Sekretaryatu.

Zadaniem Sekretaryatu było prowadzenie korespondencji w sprawach Towarzystwa, oraz zbieranie do archiwum „Zjednoczenia“ wszystkich publikacji młodzieży.

Listów otrzymaliśmy 80, wysłaliśmy 87.

Kazimierz Koliński
zast. sekretarza.

Tadeusz Pełczyński
sekretarz.

Sprawozdanie Sekcji gospodarczej.

Szereg zabaw, t. zw. herbatek, zebrań towarzyskich i wycieczek zorganizowała w roku sprawozdawczym Sekcja gospodarcza.

Urządziliśmy dla kolegów i koleżanek spędzających święta Bożego Narodzenia Wieczernię Wigilijną (23 grudnia) i „króla migdałowego“ (6 stycznia).

Staraliśmy się pozatem o utrzymanie w porządku i upiększeniu lokalu „Zjednoczenia“. Wszystkim koleżankom i kolegom, którzy nam w pracy pomagali składamy na tem miejscu serdeczne podziękowanie.

Wincenty Chrzanowski
zast. gospodyni.

Marya Głuchowska
gospodyni.

Sprawozdanie sekcji bibliotecznej.

Sekcja biblioteczna była w tym roku o tyle w korzystniejszych warunkach, że uchwalona przez Walne Zgromadzenie, obowiązkowa wkładka roczna na bibliotekę, stała się podstawą stałego wpływu środków na zakupno nowych książek, kupowanych z pewnym planem, które dadzą możliwość stworzenia biblioteki zaopatrzonej we wszystkie nowości w dziale polityczno-społeczno-histerycznym, jak również nabycie tych podstawowych dzieł, które ukazały się już w latach poprzednich, a których biblioteka nasza nie posiada, było troską sekcji bibliotecznej.

Niestety tylko w drobnej części udało się w roku bieżącym lukę tę zapełnić.

Księgozbiór powiększył się o 8 tomów, przez nas kupionych i około 30 tomów, pochodzących z daru prywatnego.

Kolegów i koleżanek zapisanych do biblioteki było 60-ciu — wypożyczono około 150 tomów.

Stanisław Górski
zast. bibliotekarza.

M. Jakimowiczowa
bibliotekarka.

Sprawozdanie sekcji czasopiśmiennej.

W roku sprawozdawczym otrzymaliśmy następujące pisma (* bezpłatnie, ** za połowę ceny):

Miesięczniki:

- 1) Ateneum*, 2) Krytyka**, 3) Miesięcznik młodzieży polskiej, 4) Przegląd Narodowy**, 5) Głos nauczycielstwa ludowego*, 6) Wychowanie w domu i szkole, 7) Filareta, 8) Świat Słowiański, 9) Książka*, 10) Dla Polski*, 11) Wici*, 12) Skaut*, 13) Młodzież*, 14) Ognisko*, 15) Sprawa*, 16) Promień*, 17) Zarzewie*.

Tygodniki :

1) Tygodnik Illustrowany, 2) Świat**, 3) Rzeczpospolita**, 4) Wszechświat**, 5) Zorza*, 6) Polnische Post*, 7) Tygodnik Suwalski*, 8) Śmigus*, 9) Djabeł*, 10) Wiadomości farmaceutyczne*, 11) Tygodnik Polski*, 12) Przewodnik oświatowy.

Dzienniki :

1) Nowa Reforma, 2) Czas, 3) Naprzód, 4) Głos Narodu, 5) Kurjer Warszawski, 6) Goniec poranny i wieczorny, 7) Gazeta Warszawska**, 8) Słowo Polskie**, 9) Kurjer Poznański**, 10) Goniec Częstochowski*, 11) Dziennik Częstochowski*, 12) Ziemia lubelska*, 13) Gwiazdka Cieszyńska*, 14) Dziennik Kijowski*, 15) Kurjer (lubelski)*, 16) Gazeta Łódzka*.

Władysław Zajdler
czasopiśmienny.

**Sprawozdanie kasowe „Zjednoczenia” za czas od 3 listopada 1911 r.
do 24 listopada 1912 r.**

DOCHÓD.

ROZCHÓD.

L.p.	Wyszczególnienie	Kor.	h.	L.p.	Wyszczególnienie	Kor.	h.
1	Saldo z dnia 3/XI 1911:			1	Wydatki Sekretaryatu	41	—
2	a) w kapitale zapasowym . .	216	55	2	Druki	170	60
3	b) w gotówce	32	83	3	Prenumerata czasopism	159	60
4	Wpisowe i wkładki	1174	60	4	Zakupno i oprawa książek . . .	72	80
5	Sekcya gospodarcza	754	47	5	Sekcya gospodarcza: a) lokal . .	1170	—
6	Sekcya czasopiśmienna	9	39	6	b) światło	124	26
7	Sekcya biblioteczna	5	—	7	c) służba	110	—
8	Sekretaryat	1	74	8	d) różne	165	14
9	Odczyty	92	40	9	Różne	432	—
10	Subwencya Wydziału krajowego	250	—		Stan kasy dnia 24/XI 1912 r.: .		
11	Różne	316	94	10	a) w kapitale zapasowym . . .	222	40
	Procent od kapitału zapasowego	5	85	11	b) w gotówce	191	97
	Razem	2859	77		Razem	2859	77

Zgodność z księgami kasowemi stwierdza Komisya rewizyjna:

Edward Jakimowicz,

Jerzy Leśkiewicz,

Władysław Zaufal.

